

megtartandó

Andor, elnök

Teher.

3930	66
3930	66

Követel.

225	68
225	68

W.

igazg. tag.

a törvény é

119-11

cs)

nél

9-14.13

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Feladv. szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 25. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 kor.
Félévre	12
Negyedévre	6
Egy óra	2
Egyes szám ára	8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak és azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, február 1.

Mezőgazdasági érdekeink és a földmivvelésügyi miniszterium.

Irta: Katona Béla.

Budapest, január 31.

Bármennyire méltányoljuk azon rendkívüli fontos érdekeket, melyek mezőgazdasági termelésünk megvédelmezésével kapcsolatosak, még sem hagyhatjuk említés nélkül azt a romboló hatású irányzatot, mely a közelmúltban teljes egyoldalúsággal az u. n. agrár érdekeket istápolta. Végre is a termelési és általában a gazdasági érdekek folytonos surlódását természetesnek kell tartanunk, de teljesen más elbírálás alá esik a helyzeteknek olyatén kiélesítése, midőn az érvényesülés harcában egyik a másikat akarja legyűrni, sőt megsemmisíteni.

Mindig kárhuzatos, ha az egyes gazdasági ágazatok egymás ellen törtek akkor, midőn pedig nagyon könnyen megtalálhatták volna — egy kis jóakarattal és főleg elfogulatlansággal — közös érdekeik kapcsolódási pontját. A mezőgazdaság táplálja és nyersanyaggal látja el az ipart; az ipar a mezőgazdasággal szoros kapcsolatban intenzívebbé és így jövedelmezőbbé teszi a gazdálkodást; a kereskedelem pedig arról gondoskodik, hogy úgy az ipar, mint a mezőgazdaság produktumai folytonosan elhelyezhetők legyenek. A kereskedelem alapjában véve szervezi a fogyasztást és szünet nélkül arra törekszik, hogy a kínálatnak minél kedvezőbb keresleti konjunkturákat teremtsenek. Világos, hogy a kereskedőknek ez a törekvése közvetlenül a termelőkre hat vissza előnyösen, mert ha az árun van is a kereskedőnek nyeresége az többé-kevésbé mindig arányban áll a beszerzési árak alakulásával. Ennélfogva nagyon természetes, hogy a kereskedelem megbénítása egyenesen a termelők megkárosítását jelenti.

A dolgoknak ezt a logikus következtetését, mondhatnók elemi igazságot, éppen sággal nem respektálták agráriusaink s csak önmagukon ejtettek sebet, midőn nem az intenzív gazdálkodásban igyekeztek az erők érvényesülését, munkájuk gyümölcsét és anyagi eredményét feltalálni, hanem abban a hibás okoskodásban, hogy termelvényeik értékesítését arra hivatott kezektől kivonva, nemcsak termelők, hanem kereskedők is akartak lenni.

De hát legyünk teljesen őszinték. Az agráriusokat ezen törekvésükben nagyrészt, sőt elsősorban a politikai érvényesülés vezette, már pedig a politikai hatalom megszerzése egyoldalú kedvezések kilátásba helyezése alapján, legalább is — erkölcs-telen. Nem rekriminálunk, értelme sem lenne, de azt ismételjük, hogy veszedelmes közelségében voltunk ezen irányzatnak.

Hangsúlyozom, hogy voltunk. Minden jel arra vall, hogy a földmivvelési kormány új csapáson készül haladni. Arra az utra igyekszik mezőgazdaságunk fejlődését visszatartani, mely a pillanatnyi előnyök figyelmen kívül hagyásával az állandó siker és komoly eredményekhez vezet. Ennek a jelentős fordulatnak a megfigyelésére pedig egy látszólag nem is nagyszabású intézkedés ad nekünk alkalmat: a földmivvelési miniszterium új ügybeosztása.

Ugy látjuk, hogy Tallián Béla, az új földmivvelésügyi miniszter nem a sok szó, hanem inkább a tett embere. Becsületes, szilárd alapot rak, hogy dönthetlen épületet

emeljen. Ami egy gép szerkezeti részeinek egymásba való kapcsolódása és így kifejlődő ható ereje; az valamely kormányzó testület, vagy intézmény különböző osztályainak egymáshoz való viszonya, kapcsolata és közösen való működése.

Az új ügybeosztás egészséges, talán jobban mondva logikus állapotot teremt meg. A szerteszórt ügyosztályokat egyöntetű elvek szerint sorozza a megfelelő szakosztályok keretébe, ami az eredményes munkának természetszerű feltétele. Ezen kétségkívül figyelemreméltó intézkedés mellett azonban egy sokkal jelentőségesebb és hatásában rendkívüli fontosságú irányelv ragadja meg figyelmünket. Azon törekvés ugyanis, hogy minden termelési ágazat mellett az értékesítés ügye megfelelő súlyal jusson érvényre.

A földmivvelési miniszter előtt kizárólag az a cél lebeghet, hogy mezőgazdaságunk helyzetét minden körülmények között biztosítsa, versenyképességét emelje, ellentálló erejét növelje és hogy így mezőgazdáinkat a rájuk nehezedő súlyos terhek viselésétől közvetve felszabadítsa. Az a széles látókör és céltudatos megfontolás, mely a jelzett intézkedésben érvényre jut, arra enged következtetni, hogy mezőgazdaságunk jövője szerencsés fordulatot kezd venni.

Természetesen ma még minden a kezdet stádiumában van, s határozott alakot nem öltöttek a miniszter tervei. A kezdet módja és iránya teljes bizalomra érdemes. Megnyugvást merithetnek abból a mezőgazdasági érdekkörök, de másrészt a kereskedők is, akiknek az értékesítés körüli fontos munkája az alaposan megfelelő méretekhez jutott. Az ébredező bizodalmat most már ne szennyyezze be semmiféle mellékcélzattal bíró politikai érdek, hanem igyekezzünk e nagy gazdasági kérdéseket egyedül abból a szempontból megítélni és értékelni, amely egyedül lehet jogos és becsületes: t. i. a közérdek és a nemzeti munka teljes érvényesülése.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— Gyertyaszentelő Boldogasszony. A római katolikus egyháznak egyik legjelentőségesebb ünnepe Gyertyaszentelő Boldogasszony napja, a mely holnap lesz. Az ünnep annak emlékére szolgál, mikor Maria a kis Jézust Mózes törvényei szerint bemutatván, az agg Simeon elmondotta hatyudalát. Az egyház e nap emlékére gyertyát szentel. Gyertyaszentelő ünnepe egyébként nevezetes időjós is, amennyiben ősi s legtöbbször bevált hagyomány, hogyha Gyertyaszentelőkor napos az idő, akkor még hosszú, kemény tél lesz. Így tehát érdeklődéssel nézhetünk a holnapi nap elé.

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja alkalmából a római katolikus templomban holnap délelőtt 10 órakor ünnepi nagymise lesz, mely alatt a férfiak énekei s a gyertyaszentelésnél előadja a „Lumen ad revelationem“ férfikart. A zenés misét Weninger József egyházi karnagy vezényli.

— Nyilvánossági jog. A kultuszminiszter Messinger Karolin nagybecskereki leánynevelő-intézetét 103.553/903. sz. rendeletével nyilvánossági joggal ruházta föl.

— Papszentelések és primiciák. Németh József felszentelt püspök tegnap délelőtt szentelte fel papokká a temesvári papszentelő-intézet végzett hallgatóját. Az újonnan felszentelt papok nagyományos szokáshoz képest déiben a püspök vendégei voltak. Az új papok közül február hó 2-án Pless József Szakálháza, Stiebl Lőrinc Németh Cernyán, Rössmann József Nagy-Szt. Miklóson, Lischerong János Klekken és február hó 4-én Flug János Möriceföldön, Prém József Lázárföldön és Wolf János Brassóban tartja első miséjét.

— A „T. M. K. E.“ igazgatósági ülése. A „Torontálmegyei magyar közmivvelődési egyesület“ igazgató tanácsa tegnap délután Balázsi József elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: Baaden Károly, Mayer Rezső, dr. Klein Mór, dr. Várady Imre, Rátz Jakab, Bányai Jakab, Szegfü Sándor, Wégling István és Rédl Ferenc titkár igazgatósági tagok és dr. Paeséri Károly mint vendég. Az ülés legfőbb tárgya volt az igazgatóság évi jelentése, melyet lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében közölni fogunk. Az igazgatóság jelentését az igazgató tanács helyeslőleg tudomásul vette és azt a közgyűlés elé terjeszti. Az egyesület az évi rendes közgyűlését február hó 21-ére délelőtti 11 órára tűzték ki és azt a vármegyeház nagytermében fogják megtartani. A folyó évi költségvetést a következőképpen állapították meg: Bevétel 2207 kor. 26 fill., ezzel szemben a kiadások 1572 koronát tennének. E szerint a bevételi többlet 635 kor. 26 fillér, a melyből 100 kor. tőkésítetett. Az „Eötvös-utcai“ áll. iskola zászlószentelése alkalmából szegyet küldött, melyre az egyesület 10 koronát adományoz és a szeg beverésével Balázsi József igazgatót bizza meg. Az egyesületnek a D. M. K. E.-be leendő belépését az igazgatóság a közgyűlés elhatározásától teszi függővé. Ezután tárgyalta az igazgatóság a dr. Paeséri Károly, Mayer Rezső és Knyaskó Lajos egyleti tagok által benyújtott alapszabálymódosítási tervezetet és elhatározta, hogy a tervezetet sokszorosítja és a jelen alapszabályokkal együtt megküldi az igazgatótanács tagjainak át tanulmányozás céljából azon megkereséssel, hogy a módosítási tervezetre vonatkozó észrevételeiket a február hó 17-én tartandó igazgatósági ülésen terjesztsék elő.

— A közig. tanfolyamhallgatók vizsgálata. A közigazgatási tanfolyamhallgatók első félévi vizsgálata véget ért. Jankó Ágoston alispán, a tanfolyam igazgatójának elnöklésével megtartott osztályozó konferencián 36 vizsgázó közül 8 at kitüntetéssel, 12-öt egyhangulag, 14-et pedig szöbbséggel vizsgázottnak nyilvánítottak, míg két hallgató ki nem elégitő osztályzatot nyert. Az eredményt Jankó Ágoston alispán hirdette ki tegnap délelőtt 10 órakor az alispáni kisteremben, ahol a tanfolyam összes hallgatói egybegyültek. Jankó Ágoston ezután meleg hangon köszönetet mondott az előadói karnak az elért szép eredményért s fáradozásáért, majd a tanfolyam hallgatóihoz szölt, a kiket kiartó szorgalomra buzdított. A hallgatók az alispánnak hozzájuk intézett buzdító beszédét lelkes éljenzéssel köszönték meg.

— A szabad liceumból. A nagybecskereki szabad liceum tegnapi előadására rendkívül nagy közönség gyűlt össze a Munkásképző- és társas-egyesület Melenczei-utcai helyiségébe. Tegnap ugyanis Szalay József ev. ref. lelkész tartott előadást Japánról és Kináról vetített képekkel s a mostani keletázsiai bonyodalmak aktuálissá is tették az előadást. Az érdekes és élvezetes előadást a közönség zajosan megtapsolta s a szabad liceum vezetősége nevében Knyaskó Lajos igazgató mondott köszönetet az előadónak.

— Iskolai zászlószentelés. A nagybecskereki „Eötvös-utcai“ állami elemi iskola február 6-án szombaton tartja zászlószentelési ünnepét. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Délelőtt 1/2 11 órakor szentmise a római katolikus templomban, ezután a zászló felszentelése. 2. 11 órakor az ünnepély folytatása az „Eötvös-utcai“ állami elemi

iskolában az emeleten levő II. osztály tantermében. a) „Hymnus” éneklés az iskolai ifjúság. b) „Megnyitó beszéd”. Tartja: Dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő. c) A gör. kél., ev. ref., ág. ev. és izr. lelkészek a zászlót felszentelik, illetőleg megáldják. d) Szegbeverés. e) Zárszó, mondja: Bányai Jakab állami elemi iskolai igazgató. A szegbeverés sorrendje: 1. Hatóságok; 2. testületek; 3. magánosok. — A kik a szegbeverésre vonatkozólag másoktól megbízást nyertek, azokat kéri Bányai igazgató, hogy arról őt értesítsék.

— **Kitüntetett munkás.** Szép ünnepség folyt le tegnap délelőtt 10 órakor a városház nagytermében. Ekkor adta át ugyanis dr. Perisics Zoltán polgármester hatóságos beszéd kíséretében Erdelján Márk mezőgazdasági munkásnak, a ki mint ilyen 25 évig volt Krumenacker József nagybecskereki gazda szolgálatában. Tallian Béla földművelésügyi miniszter elismerő oklevelét s a 100 koronát, melyet a miniszter a derek munkás megjutalmazására adott. Az ünnepélyes kitüntetésnél számosan voltak jelen, a kik a polgármester beszéde után megéljenztek Erdeljánt.

— **Estély.** Knyaskó Lajos, a felső kereskedelmi iskola kitűnő igazgatója legutóbbi jubileuma alkalmából megnyilvánult szeretetnek és ovációknak mintegy viszonzásul szombaton estélyt rendezett. Knyaskó vendégszerető házában az estélyen jelen voltak: dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő, Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, Jeszenszky Nándor ág. ev. lelkész, Mittermayer Imre, a dohánybevéltő hivatal főnöke, Rigó István tb. megyei főjegyző, Eördög N. törvénytudós albiró, Gróf Vilmos, Urhegyi János, Perli Mihály, Szenes Adolf, Török Ferenc, Szalavári Ede, Erdős Béla, Kolb Lajos, Somfai János, Szekesán János és Szabó Miklós. Az estélyen Knyaskó Lajosnak a háziasszonyi tiszt munkájában Mittermayer Mariska és Szabó kisasszonyok segédkeztek szeretetteljes buzgósággal. Az estélyen a vendégsereg ismételt ovációban részesítette Knyaskó Lajost és nejét s a jelen voltak a késő éjjeli órákig maradtak együtt a legkitűnőbb hangulatban.

— **Az ifjúsági egyesületből.** A nagybecskereki ifjúsági egyesületben tegnap Somfai János lapunk szerkesztője tartott előadást az újságról, annak történetéről, s a hírlapiradalom kulturális jelentőségéről. A tanulságos előadást a hallgatóság lelkesen megtapsolta s az egyesület igazgatósága nevében Osztie Béla mondott köszönetet az előadónak.

— **A kereskedelmi csarnok estélye.** Kitűnően sikerült estélye volt szombaton a nagybecskereki kereskedelmi csarnoknak. Szép és nagy közönség gyűlt össze a mulatságra, a mely, mint mindig, ezuttal is pompás élvezetet nyújtott s a legkellemesebben folyt le mindvégig.

— **A sikos járda.** A tegnapi ólmos eső tudvalevőleg oly sikossá tette a járdát, hogy a járókelőknek igazán nyaktörő utat kellett tenni. Hogy azonban a közönség lehetőleg biztosítva legyen az esetleges balesetektől, a rendőrök már kora reggel bejárták a várost s felszólították a háztulajdonosokat, hogy hintsék be a járdát. A délelőtti folyamán a rendőrkapitányság is megiette az óvintézkedéseket, amennyiben büntetés terhe mellett meghagyta a háztulajdonosoknak, hogy a járdát hamuval vagy fűrészpórral hintsék be. Tájékoztató a rendőrség köz tudomásra hozza, hogy oly házak előtt, melyekben maga a háztulajdonos is lakik, a haziur köteles a járda felhintéséről gondoskodni, ellenesetben pedig a bérlő. A boltok előtt azok tulajdonosai, a Hunyadi utcában pedig szintén az üzletek tulajdonosai kötelesek a járdát felhintetni, még pedig a faltól számított két méternyi szélességben.

— **A póttartalékosok bevonulása.** Ismeretes, hogy az ex-lex miatt a már több ízben kiírt sorozást nem lehetett megtartani s így a kormány, hogy a rendes katonai létszám meglegyen, kénytelen volt most a póttartalékosok behívni, addigra, míg a rendes sorozások megkezdhetők lesznek. A behívott póttartalékosok ma tartották bevonulásukat a 29. ik közös s a 5-ik honvéd gyalogezred nagybecskereki lakonyájába, ahol jelentkezniök kellett. A 29-ik gyalogezredhez a mai nap folyamán 430, a lovas, utász és szekerészekhez pedig 66 póttartalékos vonult be. A honvédségnél a jelentkezők száma mintegy 150 re tehető.

— **Lloyd-estély.** A nagybecskereki Lloyd-társaság február 6-án, szombaton, estélyt rendezt.

— **A zenekedvelők közgyűlése.** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete tegnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen a tagok nagy számmal vettek részt. A formalitások után a közgyűlés áttért a tisztújításra, a melyet megelőzőleg a közgyűlés az egyet körül szerzett nagy érdemeiért első tisztviselési tagjául nagy lelkesedéssel dr. Selymessy Sándort választotta meg. A választások eredménye a következő: Elnök dr. Plechl Szilárd, alelnök Wagner Nándor, titkár dr. Steinbach Béla, igazgató-karmester Ripka Armin, karmester Ripka Imre, pénztáros Tolveth Oszkár, könyv- és szertáros dr. Zsiros

Elemér, háznagy Ripka Kamilló, ügyész pedig dr. Várady Imre. Választmányi rendes tagok lettek: Dr. Brájer Lajos, Binder István, Binder Ferenc, Geiduschek József, Hermann Gusztáv, Kürschner Ignác, Nickel István, Novák J. C. Steyer István és Spitzer László. Póttagok: Barth Mihály, Weninger József és Balaton Gusztáv. A választmány jelentéséből kitűnik, hogy a zenekedvelők egyesület az elmúlt évben számos esetben működött a nyilvánosság előtt és pedig 1903. február 14-én jelmezesestélyt rendezett, február 24-én a nagybecskereki jótékony nőegylet estélyén működött közre, április 13-án hangversenyt tartott, közreműködött továbbá a szabad lyceum matinéján és a Délmagyarországi tanító-egylet nagygyűlése alkalmával rendezett estélyen, december 12-én hangversenyt rendezett, december 20-án Knyaskó jubileumon működött közre, december 31-én pedig estélyt rendezett a kaszinóban. Mindezek bizonyítják az egyesület életrevalóságát, amely elsősorban is Ripka Arminnak, az egyesület kiváló karmesterének az érdeme, a kinek vezetése illetve szakzerű oktatása mellett érték el zenekedvelők azt a sok szép sikert, mely méltóvá teszi az együletet arra, hogy a közönség pártfogolja, támogassa. A választmány jelentését a közgyűlés tudomásul vette.

— **Iparosok bálja.** A nagybecskereki ipar-estület előjárósága szombaton este a kaszinó összes termeiben iparosbált rendezett, a melyen nagyszámu közönség vett részt, mely zsufoltság megöltötte a termeket. A táncmulatság természetesen a legjobb hangulat mellett folyt egész hajnalig.

— **Farsang.** Az idei farsangot az eddigi bejelentések szerint a következő mulatságok töltik ki:

- Február 1: Önkéntes tűzoltók bálja.
- Február 2: A magyar olvasókör táncmulatsága.
- Február 6: Lloyd-estély.
- Február 6: Veterán mulatság.
- Február 13: Az ifjúsági egyesület estélye.
- Február 15: A német olvasókör tánc-estélye.
- Február 16: Beszede.
- Február 16: A „Harmonia” férfidalkör jux-estélye.

Irodalom és művészet.

* **Az Uránia színház Nagybecskereken.** Szerdán, csütörtökön és pénteken, e hó 3., 4. és 5-ikén élvezetes estékben lesz része a becskereki nagyközönségnek. Országunk egyetlen kulturális színháza, az Uránia jön le városunkba néhány művészi előadásra. A színház, amely már mély gyökeret vert kulturális életünkben, nem csupán oktatásunkra szolgál s tudásunkat gyarapítja, hanem egyszerűsággal a legélvezetesebb szórakozást is nyújtja.

Első este szerdán megnyitótul Rath István nagyszerű darabja az „Egyiptom” kerül színpadra. Mintha a mesék országában, a csodák birodalmában járnánk, oly különös érzés fog el bennünket, mikor ezt a darabot látjuk. Látni fogjuk magunk előtt az évezredek piramisait, a Nilust, Kairót, és a modern Egyiptomot. Humoros mozgólényképekben is bőven lesz részünk; az angol atléták akadályversenyen, a szerencsés mosdatáson és rizskása ebéden, a számarversenyen és tevé-etetésen borzasztókat fogunk kaczagni.

A második estén csütörtökön Németh Péter író szintén nagy sikerű darabja a „Berlini élet” kerül színpadra. Az első felvonásban meg fogjuk ismerni a nagy „imperator rex”-et, Vilmos császárt, katonáit és fényes udvarát. A második felvonásban bekalandozzuk Berlin városát, majd a Borsig-malom szenzációs tűzvészének leszünk tanúi, a mely hosszú, színes mozgóban mutatja be a tűzoltók halálrajesztő munkáit, végül a mulató Berlin látjuk számos kacagató mozgóval, így pl. a karzati közönség mulatozását, a rixdofli nép- és táncmulatságot, végül a jó berlinieket, a mint a pekoiban is a cake-walkot lejtik.

Harmadik este lesz az urániai darabok egyik legszenzációsabbja „Szerbia”, mely Strausz Adolf dr. akadémiai tanár jeles tolla alól került ki. A darab kitűnő stílusban és fényes kiállításban mutatja be elsőbb Szerbia történeti múltját és jelenét, majd a szerb népeletet, végül Sándor király és Drága királyné borzalmas tragédiáját stb. Budapestten 78 előadást ért meg egymásután a darab. Az Uránia-színház teljesen új mozgóképekkel szerelte fel mind a három darabot s közönségünknek kitűnő estékben lesz része.

Az előadások iránt máris szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul s a jegyek legnagyobb része már elővételben elkel. Ajánlatos tehát, hogy a

közönség a jegyeket már jó eleve megváltsa Mangold Lipót könyvkereskedőnél.

A színház az előadásokra megfelelőleg fűtve lesz s az előadásokat Milán zenekara kíséri.

Közgazdaság.

A nagybecskereki takaré- és előleg-egylet közgyűlése.

A Franz J. L. vezérigazgatása alatt működő nagybecskereki takaré- és előleg-egylet szombaton délután tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az igazgatósági jelentésből, melyet alább közlünk, látjuk, hogy az igazgatóság igyekezete odairányult, hogy a viszonyok mérlegelése mellett és a részvényesek érdekeinek szemmel tartásával a jogos hiteligények mindenben kielégíttessenek.

Az igazgatósági jelentés a következő:

Rendes üzleti jelentésünk előtt szomorú kötelességet teljesítünk, midőn megemlékezünk azon vesztéséről, mely az elmúlt évben intézetünket — Daun Gyula ur. igazgatóságunk tagjának 1903. évi május hó 20-ikán bekövetkezett elhalálása által — érte. Az elhunyt 28 éven át volt igazgatóságunk tagja és ezen tisztségben intézetünk fejlődése érdekében mindig lelkiismeretes buzgósággal járt el; — azt hisszük, hogy a t. részvényesek érzelmeit tolmácsoljuk, midőn a vesztéséggel felett fájdalunkat fejezzük ki és indítványozzuk, hogy szeretve tisztelt tagtársunk emlékezte a mai jegyzőkönyvben megörökíttessék.

Ezután az 1903-iki üzletévre vonatkozó jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Az elmúlt üzletév különös mozzanatokat alig mutatott fel. — pénz mindig könnyen és hosszabb ideig bankkamatiabon alól is beszerezhető volt; de ezzel szemben nem emelkedett a kereslet, mert a jonak mondható 1903. évi termés folytán gazdáink inkább visszafizetéseket teljesítettek és betéteink is szaporodtak, melyek után aránylag még mindig magas kamatokat fizetünk, míg a hitelkeresőket a lehető kedvezményben részesítettük.

A jobb termés és a kielégítőnek jelezhető gabnárak azonban gazdaságunkra kedvező hatással voltak; mert a föld értéke lényegesen emelkedett és ma már az eddigelő ismert csaknem legmagasabb fokot ismét elérte. Ha e körülmény és a kedvező pénzügyi viszonyok mellett a politikai béke is helyreáll, akkor hazánk önálló ipara is fejlődésnek fog indulni és pénzügyi intézeteinket is részben foglalkoztatni.

Arverésen szerzett ingatlanainkat egyrészt az elmúlt évben megfellelően eladtuk, a még meglevőket bérbeadás útján hasznosítottuk.

Alapszabályaink 4. § a értelmében az intézet fennállási ideje 1905. évig terjedő harminc évre szabatik meg; miért is kötelességünknek tartjuk a társaság további fennállása végett alapszabályaink e szakaszának és egyben alapszabályaink több szakaszának megváltoztatása végett javaslatunkat előterjeszteni; kérjük a bemutatandó tervezet elfogadását. A tervbe vett 4. §-a megváltoztatására az igazgatóság a t. közgyűlést tartja a ker. törvény 179. §-a alapján illetékesnek, mert intézetünk az 1875. évi XXXVII. t.-c. életbe lépte előtt alakult meg, és a vonatkozó alapszabályok a fennállott földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által még 1875-ben jóváhagyattak. Mivel pedig az 1875. évi XXXVII. törvényeknek visszaható ereje nem lehet és mivel alapszabályaink 4. §-a semmiféle tervezetből átvéve nem lett, mert ilyen tervezet a régi 1840: XV., XVIII. és XIX. törvényekkel hatálya alatt részvénytársaságoknál nem létezett, a kérdéses 4. § a közgyűlés által szabadon módosítható.

Az intézeti részvényekkel kiadott szelvényív utolsó 30 ik számu szelvénye a jövő évben kerül beváltásra, tehát új szelvényívek kinyomatásáról kell gondoskodnunk. Ezzel egyidejűleg célszerűnek tartanók, hogy az évek során át elrongyolódott régi részvények szinte ujjakkal cseréltessenek ki. A részvények és szelvények szövegét — a régítől eltérőleg a ma módosítandó alapszabályok függelékének A) és B) mintája szerint csak magyarul és korona értékben a vezérigazgató és egy igazgatósági tag aláírásával indítványozzuk megalkapítani. Az új részvényeket a régiéket ellenében a 30-ik számu szelvény beváltásával tervezzük kiadni.

Az egyes üzletágak forgalmát a következő számadatokban ismertetjük:

Pénztári forgalom:	
az 1903. évi jan. 1-én pénzkészlet volt	49,938.07
az 1903. évi bevételek	13,857.192.08
összes bevétel	13,907.130.15
összes kiadás	13,891.529.49
összforgalom	27,798.659.64
pénztári készlet 1903. végén volt	15,600.66
követelésünk az osztr.-magy. banknál	49,307.85
követelésünk fővárosi intézeteknél	6,350.34
összesen	71,258.85

Leszámitolási üzlet:

1903. évi január 1-én tárcánkban volt	2680 drb váltó	2,475.729-57
1903. évi január 1-én visszleszámitolás alatt volt	483 drb váltó	904.350-81
1903. év folyamán leszámitoltatott	11250 drb váltó	9,649.969-16
összesen	14413 drb váltó	13,030.049-54
az előző évi	14936 drb váltó	13,380.462-22
szemben kevesebb	523 drb váltó	350.412-68
1903. év folyamán beváltatott	11624 drb váltó	9,992.216-95
1903. év végén visszleszámitolás alatt	268 drb váltó	314.446-27
1903. év végén tárcánkban	2521 drb váltó	2,723.386-32

Visszleszámitolás:

1903. évi január 1-én elhelyezve volt	483 drb váltó	904.350-91
1903-ban visszleszámitolás alá adatott	5025 drb váltó	6,734.078-64
összesen	5508 drb váltó	7,638.429-45
1903-ban visszaváltatott	5240 drb váltó	7,323.983-18
1903-ban elhelyezve maradt	268 drb váltó	314.446-27

Előlegek értékpapírokra:

1903. évi január 1-én kiadva volt	27,086-—
1903-ban visszafizetve lett	6.646-50
1903. végén maradt	20.439-50

Előlegek folyó számlára:

1903. évi január 1-én	229.318-04
1903-ban kiadatott	15.971-76
összesen	245.289-80
1903-ban visszafizetett	118.780-77
1903. végén maradt	126.509-03

alapszabályszerű fedezet mellett.

Jelzálogkölesönök:

állása 1903. január 1-én volt	192.458-20
1903-ban kiadatott	35.315-—
összesen	227.773-20
1903. visszafizetések	36.061-86
1903. végén maradt	191.711-34

Betétek:

állása 1903. évi január 1-én volt	2,462.229-—
1903. évi betétek és tökesített kamatai	2,201.718-42
összesen	4,663.947-42
1903-ban visszafizetések	2,088.703-79
maradt betétállomány 1903. végén	2,575.243-63
vagy 113.014.63 több, mint az előző évben.	

Tisztelt közgyűlés! A felügyelő-bizottság által felülvizsgált és előterjesztett mérleg szerint, melyet megállapítani kérünk — a kétesek számláján elkönyvelt 10.808-82 veszteség levonásával mutatkozik 37.535-50 tiszta nyereség, melyből az igazgatóság jutalékára 4879-61 kihatandó, míg a fennmaradó 32.655-89 és a mult évi nyeresémet 1.123-58 vagyis 33.779-47 a t. közgyűlés rendelkezésre áll.

A felügyelő-bizottsággal egyetértőleg javasoljuk ez összeg következő felosztását elfogadásra: 1904 évi február 1-től kezdődőleg osztalékként fizetessék részvényenként 16 koronával 32.000-—, a hivatalnokok nyugdíjalapjának utaltassék át 825-— és a fennmaradó 954-47 bocsáttassék jótékony célokra az igazgatóság rendelkezésére.

A felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után méltóztassanak az elmult évre ugy nekünk, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni; és miután most mondott bizottság mandátuma lejárt, sziveskedjenek a tárgysorozat szerint egy elnök és 3 rendes tagból álló felügyelő-bizottságot, valamint egy póttagot 3 évre, előzőleg egy igazgatósági tagot egy évre és a választmányból működésük lejártá folytán kilépő Annau István, Kellner József, dr. Nagy Dezső, Annau Ádám és Zimmerer Győző urak helyébe 5 választmányi tagot 3 évre, továbbá leköszönés folytán egy tagot egy évre választani.

A közgyűlés az igazgatósági jelentést helyeslőleg tudomásul vette s úgy az igazgatóság-nak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta.

Ezután áttért a közgyűlés a választásokra.

Igazgatósági tagnak egy évre megválasztották dr. Grandjean Józsefet, a felügyelő-bizottságba 3 évre: Kokits A. F.-et (elnök), Keresztes Aladárt, Gyárfás Ödönt, Mocsányi Rikardt. Póttagnak Benkovich Mihályt.

Választmányi tagok lettek 3 évre: Annau István, Kellner József, dr. Nagy Dezső, Annau Ádám, Zimmerer Győző, 1 évre Schenk H., Benceze Miksa.

Az alapszabályok néhány pontjának megváltoztatása után a közgyűlés befejeztetett.

TÁVIRATOK.

Estély a miniszterelnöknél.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pompás és ragyogó estélyt rendezett tegnap Tisza István gróf miniszterelnök. Az estélyen óriási vendégsereg jelent meg és nagy számmal volt képviselve az arisztokrata hölgyvilág, úgy, hogy a remek gobelinekkel díszített hölgytermek zsufolásig megteltek. A vendégek sorában képviselve voltak az összes politikai pártok s az ellenzék is nagy számmal jött el az estélyre. A néppárt Rakovszky István és Molnár apáttal élén csaknem teljes számmal jött el az estélyre, ugyszintén a Kossuthpárti képviselők is. Ott voltak azonkívül az összes miniszterek, államtitkárok, miniszteri tanácsosok, a képviselőház és a főrendiház elnöksége, Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, a fáborkari kar, a vezérkari tisztek, Márkus József főpolgármester, a polgármesterek, Rudnay főkapitány, számos főpap, stb. A miniszterelnök a terem első ajtójánál fogadta a vendégeket s azokat, a kik első ízben jártak nála, bemutatatta nevének. Fél tizenegy órakor megnyiták a pazar buffettermek, a hol éjjel utánig zsongott a vendégsereg, a mely 1 óra tájban kezdett oszladozni s egy remek est emlékével távozott.

Bánffy zászlóbontása.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Debrecenből táviratozzák, Bánffy Dezső tegnap bontotta ki pártjának zászlaját Debrecenben. Tegnap délelőtt volt a párt alakuló ülése Degenfeld József elnöklésével s az ülésen Bánffy Dezső báró részletesen ismertette ismeretes programját.

Vagdalkozó katonatisztek.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az erdélyi borozóban két bosnyák tiszt egy Lévai nevű magánhivatalnokot a mult éjjel összevagdalt, mert állítólag a velük levő hölgygyel szemben kihívólag viselkedett. A vagdalkozásra nagy ribillió támadt s a borozóban levő közönség ijedten menekült az utcára. Az utcán nagy néptömeg seregett össze, a mely betódult a szobába s botokkal rátámadt a két tisztre!

— Le kell ütni őket! Lámpavasra őket! — orditozták.

A tisztek a nép dühe elől futva menekültek s a helyiség hátulsó ajtaján sikerült is elmenekülniök. A vizsgálat folyik.

Az orosz-japán háború küszöbén.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Londonból táviratozzák, Csifuból a japáni hajóhadat mozgósították, ugyszintén az első hadseregtartalékokat is, egyben a többi hadseregtartalék utasítást kapott, hogy készüljön a behivatásra.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: Szombaton Tokióban a miniszterelnök lakásán 8 órás minisztertanács volt. Mint hírlik, a csillii alkirály utasítást adott 20.000 fegyver szállítására. Megerősítik, hogy hét orosz ezred vonult több helynek a megszállására s néhány csapat már Atungba érkezett.

A londoni Times koholtaknak mondja azokat a híreket, a melyek azt mondják, hogy Oroszország válasza a japán jegyzékre ellenséges tartalmu volna.

Megégett leány.

Budapest február 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Hajduböszörményből táviratozzák, Tulipán Mária nevű iskolásleány, mikor az iskolában nedves ruháját szárította a kályhánál, meggyuladt. Sikoltozva rohant ki égő ruhájával az udvarra s mire a ruháját eloltották, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány óra mulva meghalt.

Öngyilkos gyógyszerész.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Belgrádból táviratozzák, Árpád Béla gyógyszerész egy ottani szállodában morfiummal megmérgezte magát. Tettének okát nem tudják. Öngyilkosságáról értesítették Budapesten lakó feleségét.

Kivégzés.

Budapest, február 1. (A „Torontál“ ered. táv.) Glogauban kivégezték Motkó György asztalost, kit egy kereskedő meggyilkolásáért halálra ítélték. A kivégzést Motkó felesége annyira lelkére vette, hogy szegyenében öngyilkos lett.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyobbrészt változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.87 — —
Tengeri (májusra 1904.)	5.32 — —
Zab (áprilisra)	5.49 — —
Rozs (áprilisra)	6.58 — —

Felelős szerkesztők távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.*

Rövid használat után nélkülözhetlen. Igen alkalmas utazásoknál. Egészségügyi hatóság által megvizsgálva. Bizonyítványt kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án.

nélkülözhetlen fogtisztító-szer.

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont“, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

(95-21.1)

* Az a rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

29. b. v. szám. 1904.

125-11

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a helybeli kir. járás-bíróságnak 1904 évi V/2. sz. végzése következében Pick József dr. bécsi ügyvéd által képviselt „Interessantes Blatt“ javára Grcsits J. könyvkereskedő ellen 113 kor. 44 fillér s járuléka erejéig 1904. évi jan. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: levelboríték és üzleti felszerelés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a helybeli kir. járás-bíróság 1903. évi V. 2/2. sz. végzése folytán 113 kor. 44 fillér tökekövetelés, ennek 1903. évi október hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 42 kor. 01 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Nagybecskereken az adós üzletében leendő eszközlésére 1904. évi február hó 10-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Nagybecskereken, 1904. évi jan. hó 26. napján.

Simonich Zsigmond, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“

f. é. február hó 3-án délután 3 órakor

az intézeti székház gyűléstermében tartja

XXXVI. rendes évi közgyűlését.

melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Három részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése és a zárszámadások előterjesztése: mindezekre és a tisztá nyeremény hovaforrása iránt határozathozás.
3. 1 felügyelő-bizottsági tagnak 2 évre való választása.
4. A választmánynak választás által való kiegészítése.

Nagybecskerek, 1904. évi január hó 12-én.

Az igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.

65-2.2

Legelő kerestetik.

Bégaszentgyörgy községe 400 drb szarvasmarha számára keres 1904. évre jó minőségű legelőt bérletre, kimerítő ajánlatok alólirott címre kéretnek.

(124-3.1)

Községi előljároság.

Kiadó lakás.

3 uteai, 1 udvari szobából, zárt folyosóból s mellék-helyiségekből álló

lakás,

hol villanyvilágítás be van vezetve (Gizeila-part 462.) május 1-től, esetleg azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad

Benkovich Mihály

gyógyszerész.

(122-4.2)

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésalkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt gyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerész. Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

(7-25.7)

V. 252. kir. végreh. sz. 1903.

126-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróság 1903. évi V. 252. számú végzése következtében dr. Abonyi Lipót ügyvéd által képviselt Molnár Ferenc és társa titeli cég javára Drakulics Milos és Bozsity Velimir csentai lakosok ellen 720 kor. s jár. erejéig 1903. évi június hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ló, 2 kocs, 1 szélrosta és egy buza tisztító gép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1903. évi V. 252. számú végzése folytán 720 korona tökekövetelés, ennek 1903. évi április hó 17. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 147 kor. 46 fillérben bíróság már megállapított költ-segek erejéig is Csenta községhezánál leendő magatartására 1904. évi február hó 10-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígér-nek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó-ságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 130. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1904. évi január hó 18-án.

Engl.
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések

felvétetnek a

„TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t. c. részvényesei az 1904. évi február hó 2-án, kedd, délelőtt 10 óra-kor az intézet helyiségében tartandó

XVII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Ad hoc elnök választása.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
3. Az 1903. évi mérleg előterjesztése.
4. Az igazgatóság jelentése
5. A felügyelő-bizottság jelentése.
6. A felmentvény megadása.
7. A mérleg megállapítása s a tisztá nyeremény feletti határozathozatal.
8. A választmány kiegészítő választása.

Nagybecskerek, 1904. évi január hó 12-én.

Az igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.

13. §. A közgyűlésen minden egyes részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtok-sát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azon a meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet be nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselők útján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a banknak pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, amely részére a közgyűlésnél egyidejűleg igazolásul szolgál.

(68-3.3)